

izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino
vred in v Mariboru s
pošiljanjem na dom
za celo leto K 4.—
za pol leta „ 2.—
za četrt leta „ 1.—

Naročnina se pošilja
upravištvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tis-
kovnega društva do-
bivajo list brez po-
sobne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

BRALNO pri
Posredni listi dobé
v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Rokopisi se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 15 h, dvakrat 25 h,
trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo
do srede popoldne.

Štev. 9.

V Mariboru, dne 28. februarija 1901.

Tečaj XXXV.

Sloga poka.

Ko sta šla državna poslanca Žičkar in vitez Berks v slovanski centrum, dr. Ploj in Robič pa v hrvatsko-slovenski klub, vedel je vsakdo, da razcepljenost državnih poslancev na Dunaju ne more ostati in ne bo ostala brez upliva na razmere v domovini na Spodnjem Štajerskem. In res hitro so se našli ljudje, ki so zagovarjali upravičenost ravnanja Žičkar-Berksovega, drugi zopet dr. Ploj-Robičevega, in to različno stališče sta zavzela tudi spodnještajerska slovenska lista »Slovenski Gospodar« in »Domovina«. S tem je bilo dano že prvo znamenje za razpor. Toda »Slov. Gospodar« je samo v eni številki pokazal svoje stališče, potem pa naenkrat utihnil. Naši somišljeniki nas povprašujejo, zakaj tako ravnamo, dočim pa »Domovina« manj ali bolj odkrito kaže svoje mnenje. Uplivalo se je namreč na nas po odličnih rodoljubih, naj molčimo, dokler se na Dunaju štajerski poslanci zopet ne združijo. In mi smo molčali. In mi še hočemo nekoliko časa molčati, ker imamo od merodajnih oseb zatrdilo, da se na Dunaju res v poštnem in dobrem smislu dela za združenje spodnještajerskih poslancev. Sicer naš list nikakor ni več vezan molčati, ker »Domovina« tega ni storila, a oni prizadeti rodoljubi naj vidijo, da se mi ne igramo s slogo, da je nočemo kar slepo uničiti, četudi že drugi bijejo ob njo in sicer v škodo naših načel.

Zdaj ko visi sloga spodnještajerskih Slovencev v zraku, ga menda ni rodoljuba, ki bi se ne bavil večkrat z njo v svojih mislih. Vsakdo priznava, da je sloga spodnještajerskim Slovincem prepotrebna. To priznavamo tudi mi, to je tudi naše prepričanje. Vendar ne samo iz Dunaja preta smrt naši slogi, ampak tudi iz naših domačih spodnještajerskih krajev. Zato pa je potrebno, da se odstrani nevarnost za slogo tudi po naših domačih krajih.

Od dne do dne se množi vsiljevanje protiverskih liberalnih časnikov med spodnještajersko slovensko ljudstvo. Ne samo, da se med posamezniki dela za naročevanje takih časnikov, ampak isti se vsiljujejo tudi našim bralnim društvom. Letos imamo že več bralnih društev, namenjenih za naše katoliško kmetско ljudstvo, v katera zahaja »Slovenski Narod«, »Rodoljub« in »Učiteljski Tovariš«. Ni treba proroškega duha, ako trdimo, da je čez leto in dan v župnijah takimi bralnimi društvami razpor že začel dejstvo. Da se slabi časniki odstranijo iz bralnih društev, delalo se bo od naše strani z vso močjo, če ne bo šlo drugače, ustanovimo nova bralna društva in s tem sta v župniji osnovani zbirališči nasprotno mislečih ljudi. Nihče pač ne bo pričakoval, da se od naše strani mirnim očesom pripušča, kako se širi med katoliškim ljudstvom »Slov. Narod«, »Rodoljub« in »Učiteljski Tovariš«. Kdor hoče slogo, naj skrbi, da se tem časnikom zabrani prihajanje v naša bralna društva in med naše ljudstvo.

Nevarnost za slogo visi zadnji čas tudi nad celim šmarskim okrajem. Snuje se tam-

kaj politično društvo. To ni nič slabega, ampak političnega društva bila je že velika potreba v istem okraju. Toda ako je politično društvo slabo, boljše da ga ni. Kakor pa stojijo sedaj razmere, ni pričakovati dobrega političnega društva. Na čelo gibanju sta se namreč postavila jungovski učitelj Strmšek in ponkovski študent Zabukošek. Da v ta dva moža, oziroma v tega moža in tega mladeniča, za katoliško slovensko stvar vneti rodoljubi ne morejo imeti zaupanja, je samoumevno. Strmšek je vodja onih štajerskih učiteljev, kojih najvišja naloga je, da vlovijo in ubijejo »klerikalnega zmaja«. Študent Zabukošek se sicer ni noben vodja, in menda tudi nikdar ne bo kaj enakega, a toliko je znano že vkljub njegovi mladosti in neizkušenosti, da je zagrižen liberallec. In to je dovolj, da bodo nakane Strmškovke in Zabukoškove našle v šmarskem okraju odločen odpor.

Velika nevarnost za slogo leži tudi po naših trgih. Mnogo je trgov, v katerih že ni več sloge. Saj tudi ni mogoče, da bi bila sloga, kjer sta »Slov. Narod« in »Neue Freie Presse« tržanom edini evangelij. Iz trgov se širi razcepljenost tudi po deželi brez vsake ovire, ker zaradi sloge ne sme nihče ničesar povedati....

Zaradi razdvojenosti naših državnih poslancev na Dunaju je začela sloga glasno pokati po Spodnjem Štajerskem. Začeli smo jo takoj lepiti in sicer od naše strani z odkritim, poštnim namenom. Toda to rečemo, ako hočete res trajno slogo, potem odstranite tudi v domovini vse, kar ji je v kvar in pogubo.

Listek.

Junakinja.

Pripoveduje protestant. — Vzeto iz češkega lista „Kříž a Maria“.

Ker sem kupec, se vozim večkrat po železnici in reči morem, da se vozim rad. Na eno vožnjo vendar, dokler bom živ, ne pozabim.

Peljal sem se v Š. Že se je dalo znamenje za odhod, ko se odpre sprevodnik dverce našega oddelka in nam pripelje katoliško redovnico in njeno spremljevalko. V kupeju za dame je bilo že vse prenapolnjeno, zato jo je privedel med nas. Redovnica nas skromno pozdravi in se vsede na prazno mesto v kotu. Po obleki je bila usmiljena sestra; mladostno njeno lice je pričalo, da šteje največ kakih petindvajset let. Krasne, plemenite poteze so bile zastrte z neko otožnostjo in v modrih očeh so blestele majhne solzice.

Kot protestant nisem navdušen za redovniški stan, usmiljene sestre pa imam vendar že davno v čisljih, zakaj dobro mi je znano, kako strežejo te dobre duše na bojiščih in v bolnišnicah protestantu in katoliku z enakomerno ljubeznijo in skrbjo, in mislim, da mora vsakdo, prijatelj in nepri-

jatelj, priznati njih požrtvovalno delovanje. Videl sem, da moj sosed, starovičen gospod, deli z menoj isto spoštovanje do usmiljenih sester. Ravno si je našel smodko; da bi vendar ne nadlegoval nove potnice, je vrgel prižgano smodko skozi okno.

Vlak je imel nekoliko zamude. Usmiljena sestra vpraša, če bo li imel zvezo z brzovlakom v K. Dobila je brzovlak, da je oče na smrt bolan, in ako ne bo imel ta vlak zveze, ne pride danes več domov. Ko smo ji rekli, da se boče zapoznil brzovlak ravno toliko kakor osebni vlak in sicer radi debelega snega, ki je padel ta dan, in se ji ni treba bati pretrganja vožnje, se je s tem pomirjena, nagnila v kot; iz gibanja njenih ustnic smo sodili, da sirota moli za umirajočega očeta. V roki je držala rožni venec. Vsi sopotniki smo imeli sočutje z boljo mlado redovnico. Govorili smo z zamolklim glasom, ker je nismo hoteli motiti.

Na postaji N. je izstopilo nekoliko potnikov in vstopila sta dva mladeniča. Njih drzno in izzivajoče obnašanje je opozorilo vsakega izmed nas, da smo si jih ogledali natančneje. Ta dva pa sta začela preklinjati zamudo vlaka, upravo železnice, ne da bi imela količkaj ozira na druge potnike.

Ko sta bila gotova s tem predmetom, vrgla sta se nad politiko ter razodela na-

zore in načela, da bi se zavzeli vsi državniki in politiki evropski nad dovtipom in modrostjo teh mladih možev in se mogli marsikaj naučiti. Tega, kar bi bili slišali tu, ne zvejo kar tako in njih znanosti ostanejo zato skrhane. Mlajši izmed njih, devetnajstletni golobradec se je začel ozirati na usmiljeno sestro, ki je bila vtopljenja v molitev. Ko je bila politična ponev že do dna izcrpana, prešla sta na versko polje, da bi, kakor se nam je dozdevalo, nagajala in dražila molečo sestro.

Mlajši, da bi pokazal svojo bistroumnost, je jel zasmehljivo govoriti o božjih potih ter svojemu sodruhu razkladati — oba sta bila potna agenta — da mu zdaj ni treba celo leto nič moliti in še dalje, češ, saj si je hodil na božjo pot po odpustke: tej duhoviti šali se je glasno smejal starejši mladič. To pa je dalo mlajšemu še več poguma in začel je dajati po samostanih, oziraje se vedno na usmiljeno sestro, ter razkladati že davno pobite neumnosti in reči o samostanih, k čemur mu je s svojim glasnim in neznosnim krohotom pritrjeval starejši prijatelj. Pikanje drznega zlobudravca je postajalo čedalje ostrejšje, smeh sodruga vedno bolj razuzdan. Ostali sopotniki, bodisi da se niso zmenili za ta nastop, ali pa so si prizadevali pokazati s pogledi, kako siten jim je blebeteč.

Državni zbor.

Razsodba zborničnega predsednika o interpelacijah.

Neka interpelacija (vprašanje na ministarstvo), katero so stavili socijaldemokrati, se je dozdevala predsedniku kočljiva. Zato je dal prečrtati nekatere odstavke. Ker so se temu postopanju predsednika ustavljali ne le socijalni demokrati, temveč tudi nekatere druge stranke, je izjavil predsednik, da hoče tudi v prihodnje enako postopati. Ako se mu dozdeva v interpelaciji kakšen odstavek nedostojen, ga bo prečrtal; a v tajni seji hoče celo interpelacijo dati prečrtati in zbornica naj potem sama sklene, se li naj interpelacija ponatisne v stenografičnem zapisniku ali ne. Kmalu je bila potreba, da je predsednik moral zabraniti novo interpelacijo, da se ni tiskala. Vsenemška Wolfova stranka, ki se prizadeva na vso moč, da bi vsi avstrijski katoličani postali protestanti in potem prusi, je vložila nesramno pismo, v katerem podtika sv. Alfonzu Ligvoriju nauke, katerih on ni učil. V tem pismu se predrznejo Wolfjanci očitati katoliškim duhovnikom, da pri sv. spovedi delajo pohujšanje. Predsednik ni pripustil, da se ta interpelacija ponatisne v stenografičnem zapisniku in morala je o tem odločevati zbornica v tajni seji. Ta seja se je vršila v petek 22. februarija. Skoraj vse stranke v zbornici so se izrekle proti temu, da se to pohujšljivo pismo ponatisne v stenografičnem zapisniku. Dr. Eisenkolb, ki je to pismo vložil, jo je se ve zagovarjal. Pri tem je pa grozno hujskal proti pokojnemu sv. Očetu Piju IX. in proti zdajšnjemu papežu Leonu XIII., šuntal je Čehi proti katoliški cerkvi kakor Italijane. Pripovedoval je grozne — se ve izmišljene — zgodbe iz spovednice itd. Vse zastonj. Zbornica mu je z vso odločnostjo ugovarjala. Dr. Šusterskič je v imenu slovenskega centra očital govorniku nepoštenost, ker tiste dolži in toži, ki se ne morejo in ne smejo zagovarjati, namreč spovednike. Tudi dr. Ploj je v imenu jugoslovanskih poslancev ugovarjal počenjanju Wolfjancev. Dr. Scheicher, ki je bil sam nad 20 let profesor bogoslovja, je pa dokazoval, da ljudje, ki tolmačijo sv. Alfonza, njegovih knjig niti ne zastopijo ne. Skoraj soglasno je zbornica obsodila imenovano pismo ter prepovedala njeni ponatis.

Toda s tem je bil pa tudi celi dan zgubljen.

Nenemške interpelacije v zbornici.

Zadnja leta so se brez vsakega ugovora smele vlagati, prebirati in v stenografičnem

zapisniku ponatisniti interpelacije v slovanskih jezikih. Letos, ko vsenemški poslanci tiščijo vedno silnejše v ospredje svojo edinozveličavno nemščino, so precej ob začetku zborovanja pritiskali na predsednika, da ne sme pripustiti, da se vlagajo interpelacije v katerem drugem, nego v nemškem jeziku. Predsednik se je dal zapeljati v zanjke njemu nastavljene in odločil: V slovanskem, oziroma laškem jeziku se smejo sicer vlagati interpelacije, on jih bo v izvornem jeziku tudi predložil dotičnemu ministru: a v stenografični zapisnik jih bo dal tiskati samo le v nemški prestavi. Če pa bo interpelant ravno zahteval, se bo interpelacija v izvornem jeziku razdelila na posebnem listu med poslance. S tem odlokom predsednika niso bili zadovoljni ne Nemci, ne Slovani izvzemši Poljake, ki so popolnoma obmolknili v tej stvari. Nemci so trdili, da predsednik tudi sprejemati ne sme nenemških interpelacij, vse slovanske stranke, osobito Čehi, so pa skrajno nezadovoljni s postopanjem zborničnega predsednika, da ne pusti slovanskih interpelacij tiskati v zborničnem zapisniku. Brez dvoma je to prvi korak k vpeljavi nemškega kot državnega jezika. Predsednik je storil še en korak dalje. Tudi slovanske odstavke ali posamezne slovanske besede, ki so vpletene v nemških interpelacijah, ne pusti več tiskati, temveč samo v nemški prestavi. Nasledek tega je obstrukcija, katero vganjajo Čehi s tem, da so vložili mnogo nujnih predlogov, o katerih govorijo dolgo časa, potem da terjajo, da se vse interpelacije prečitajo dobesedno ter tako zabranijo, da se ne more obravnavati o važnih predlogih, o katerih posebno vlada želi, da se o njih kmalu posvetuje in sklepa. Vlada zahteva, naj se vzame v pretres za leto 1901 prodloženi državni proračun, postava o vojaških novincih in pa o novih železničnih stavbah. Danes pač nihče ne ve, ali bo sploh mogoče kakšno delo začeti v tej zbornici.

Na stotine je že vloženih deloma od vlade, deloma iz sredine poslancev raznih prebivalstev koristnih predlogov, a skoraj gotovo ostane vse na papirju, če se Slovanom kratijo njihove narodne pravice. Raznih odsekov se je tudi že mnogo izvolilo, toda ti ne bojo mogli delati, če se upirajo Čehi.

Nova nesramnost vsenemske stranke.

V neki interpelaciji naštevajo ti ljudje zločinstva, katera so baje učinili duhovniki. A dr. Scheicher je v seji 26. februarija dokazal, da mnogo v tem pismu navedenih slu-

čajev je čisto zlaganih. Kajpada so ugovarjali Wolfjani; a dr. Scheicher njim je med ploskanjem vseh strank svetoval, naj se naselijo v kakšnem svinjaku, predsednika pa je prosil, naj nikdar več ne pusti tiskati takih očitnih laži.

Politični ogled.

Sovraštvo katoliške cerkve do učiteljev. Jungovski učitelji smatrajo za svojo največjo sovražnico katoliško cerkev in duhovenstvo. S kako upravičenostjo, kaže zopet naslednji slučaj. Škof Getzey v Pečuhu je napravil ustanovo 50.000 K za sinove revnih katoliških učiteljev. Škof je tudi dal potrebna sredstva za napravo hiše, v kateri bodo stanovali stipendisti.

Na Ogerskem bodo nove volitve v državni zbor. Krščanska stranka se je že pričela gibati, zato so se Szell in Košutovi pristaši že pomirili in za prihodnje volitve sklenili »pogodbo«. Vse krvave volitve so pozabljene. Košutovci po »pogodbi« dobe nekaj poslancev več. To pogodbo je narekoval strah, da bi sicer v nekaterih krajih utegnili zmagati katoliški kandidati.

Nazaj v katoličanstvo. V Londonu je zadnji čas 25 angličanskih duhovnikov prestopilo v katoličanstvo. Takó katoliška vera pridobiva na drugih krajih, ako odpade kakšna smet na Slovenskem.

Na Italijanskem so dobili novo ministarstvo s predsednikom Zanardelijem in Pinettijem, ministrom za vnanje zadeve.

Vojska v Južni Afriki. Poroča se, da se hoče burski general Botha udati, ker so ga Angleži od vseh strani obkolili. Dne 27. se bode baje vršil razgovor zaradi udaje. Treba bo počakati, da se vidi, ali vest ni zopet samo angleška želja.

Nemiri na Kitajskem. Kitajska vlada je pritrčila mirovnim pogojem veselil. Mnogo kitajskih dostojanstvenikov, ki so zakrivil grozne nemire, bodo morali plačati svojo krivdo s smrtjo. Ker bi bilo za nekatere baje preveč sramotno umreti pod rabljevo roko, določile so velevlasti, da se morajo sami usmrtiti. Res značilno za naš čas, da kulturne države morajo imeti zadoščenje v tem, da zahtevajo — samomor.

Dopisi.

Od Sv. Urbana nad Ptujem. Gotovo niste pričakovali, gospod urednik, od nas

Drznost mlajšega je prišla tako daleč, da se je osmelil vprašati redovnico, kako pokoro ji je naložil njen izpovednik.

Usmiljena sestra je zardela, vendar pa molčala in ni niti pogledala nesramnega potnika. Starovični gospod poleg mene je zmeril s srditim pogledom od pet do glave vprašajočega agenta. In razburjenosti se mu je tresel glas, ko je dejal:

»Mladič, trpeli smo še vaše neumnosti, ne bomo pa prenašali dalje vaše nesramnosti, ko dražite s podlim izzivanjem slabotno redovnico, kateri niti vreden niste odvezati jermenčkov na obutalu — tega ne trpimo več. Molčite!«

Hvaležni pogled usmiljene sestre, soglasje navzočih je bilo plačilo častitemu možu. In jaz sem mu vroče stisnil desnico.

Te besede so vendar bile, kakor da bi vliil olja v ogenj. Za trenutek je bil drzni mladič pobit, vendar pa je od jeze sopeč takoj vstal in divje zakričal nad starim gospodom: »Gospod, jaz sem plačal svoje mesto tako dobro kakor vi, imam torej tukaj pravico govoriti kakor vi... Kakor se mi dozdeva, ste nekak potuhnjena jezuit; imenitno — kako naključje — hahaha! Dajte nuni takoj odvezo, bila je med vašo pridigo raztresena v molitvi — hahaha!« Tudi njegov sodrug se je smejal temu slabemu dovtipu,

medtem ko so drugi bodisi zaničljivo, ali pa jezno pogledovali na blebetača, in jaz sam sem mu zagrozil, da se pri prvi priliki pritožim pri spovedniku radi njegovega nesramnega počenjanja.

Stvar se je imela vendar drugače končati. Ta junak ni mogel pogoltniti, da ga je stari gospod tako odločno zavrnil in da pri ostalih potnikih ni dosegel soglasja — pač pa ravno narobe. Zato si je hotel izliti jezo nad nedolžno redovnico. Zmerjal je kar je mogel čez vero, samostane, zlasti čez ženske, ki so po njegovem mnenju zavetišča prevranih src. Svoji razuzdanosti je postavil krono z besedami: »Škoda, da ste tako mlada šla v samostan, ste zala; gotovo bi bila prišla pod čepico, če ima vaš stari doma...«

Vseobče mrmranje in nevolja ste sledile na to nesramnost.

Usmiljena sestra je zbledela. Vzpametovala se je vendar takoj in tiho odgovorila: »Gospod, vaše šale so duhovite, samo da jaz nimam smisla zanje; tudi nisem voljna, da bi se jim čudila. Prizanesite mi tedaj iz ljubezni do svojega očeta, pridnega katoličana, je dodala, ko je opazila, da ogovorjeni zopet hoče začeti.

»Moj oče — kaj — kje — kaj je vam za mojega očeta?« je jecljal junak. »Tako,

tako, vi veste — — ali vsaj hočete vedeti, da je katoličan? To je znamenito. Tolar vam dam za vaše bolnike, poznate li mojega očeta. Aj, aj, nisem se vedel, da so nune deležne nezmožljivosti in vsevednosti papežev, hahaha! To je znamenito!«

»Tega tolarja ne izmečite, znabiti ga boste enkrat potrebovali, ali ga pa privoščite svoji stari materi, kakor bi to bila tudi vaša dolžnost. Da pa boste vedeli, da more človek poznati vašega očeta tudi brez takozvane vsevednosti papežev, vedite tedaj: vi imate brata, ki je bil pred kakimi petimi ali šestimi leti denarničar pri banki v K... Pri pregledovanju denarnice je enkrat zmanjkalo tam 5800 tolarjev; kakor se je pokazalo, poneveril jih je denarničar, da bi mogel poplačati dolgove, ki bi ga sicer morali spraviti ob vse zaupanje. Njegov oče, ki se je bil že postaral v poštenosti, je prišel globoko užaljen k bankirju ter ga prosil s solzami v obeh, da bi stvar zamolčal radi njegovih osivelih las in radi bodočnosti najmlajšega sina, ki ga je vodil za roko, čegar čast bi bila po bratovi krivdi omadeževana. Bankir je stvar zatajil, starega očeta sta vendar spravila žalost in sramota nad najstarejšim sinom kmalu v grob. Najmlajši sin ste vi, bankir je — moj umirajoči oče, je odgovorila ihtuč.

kakšnega dopisa. Pa blagovolite sprejeti tudi od tod par vrstic. Kakor sem iz »Sloven. Gospod.« prebrčan, izveste marsikaj zanimivega iz Slov. goric, a od nas, kjer je tekla zibel veliko slavnim možem, izveste menda v vsakem letu enkrat kaj, in še tedaj le to, da Urbančani precej spimo v vsakem oziru. Otožnost se nas polastuje, ako pomislimo, da se povsod, kamor se po Slov. gor. in čez nje ozre oko, prebujajo narod, snujejo koristna društva, ki delajo za blagor in v korist kmetijskega ljudstva. A pri nas? — Žalibog moramo priznati, da tisti, ki bi morali biti buditelji ljudstva, ga vodijo na kriva pota, da priprosti kmet ne spozna luči od teme, ne spozna dobrega od hudega in tako gineva vera, peša narodnost in za njo se vsiljuje z brzimi koraki liberalizem in nemčurstvo. Tukaj kjer je nekaj Leopold Volkmer budil narod in peval vesele slovenske pesmi, je sedaj, žalibog, vse zaspano. Mi dremujemo in ne čutimo, da nam naši nasprotniki kopljejo grob, grob v katerega bi radi položili našo vero in narodnost. Priznati moramo posebno v zadnjem času, ko ima ptujski »Štajerc« tudi pri nas privržence in naročnike, da bolj in bolj gine od nas ljubezen do cerkve in milega nam materne jezika. Pa ni zadosti, da nam vsiljujejo »Štajerca«, začeli so nam vsiljevati naši nasprotniki i »Rodoljuba« ki je še v zadnjem času pisal: »Resnica, da so duhovniki ljudski sleparji in goljufi, mora prodreti na dan.« Čudno se Vam bo zdelo, a vendar resnično. Eden izmed prvih razširjalcev »Rodoljuba« je gospod nadučitelj, ki je ob enakem tudi cerkveni organist, kateri bi kot tak vsaj deloma moral delati z izgledom in djanjem za blagor in korist ljudstva. A namesto, da bi podpiral in širil, kar je dobro, nagovarja fante, da bi si naročili »Rodoljuba«, a da bi v krščanskem duhu pisane časopise priporočeval, tega se še menda ni domislil. Dragi rojaki! kje je sedaj tisti dobri krščanski in narodni duh, ki je vel ob času Volkmerjevem po veselih urbanskih grčih? Ni ga! — Priprosta plošča »Leopold Volkmer« na pokopališču nas spominja moža, kateri je delal tod za narodno stvar in budil z veselimi pesmimi slovenski rod. — Zadnji čas je, da se tudi mi, dragi rojaki, začnemo zavedati po izgledu Volkmerjevem, da smo sinovi in potomci krščanskih in slovenskih starišev, in da bomo spoznali prepad, katerega nam kopljejo naši nasprotniki. — Za sedaj naj bo zadosti, gospod urednik. Ako dovolite, Vam v kratkem kaj obširneje pišem, kako se prebujamo kaj v politiskem oziru. (Prosimo! Uredništvo.) Urbanski fant.

Kakor v grobu je nastala po teh besedah tišina; pretrgovalo jo je le ihtenje usmiljene sestre. Potni agent je bil kakor omamljen, lice njegovo je zbledelo — umolknil je. Nihče izmed navzočih ni mogel besede izpregovoriti — da, tudi prijatelj nesramnežev je bil videti potr. Na prvi postaji sta zapustila molče kupe in vstopila v drug voz, da bi se peljala dalje.

Še po odhodu nepokojnežev smo dolgo čutili vtis o njih ničvrednosti; navdalo nas je najiskrenejše sočutje z velikodušno hčerjo, ki se ni pomišljala zapustiti svet in bogastvo v cvetu mladosti, da bi žrtvovala ljubezen in svoje moči bolnikom in ubožcem, za plačilo pa prejemale — posmeh in zasramovanje tega sveta. Vozili smo se kake četrt ure — kar se sliši nekak sunek, trganje vozov — in že smo poskakali s svojih mest, iz vseh vozov so se slišali kliči na pomoč, lokomotiva je skripala in sikala, zarivajoč se v zemljo — vlak je skočil raz tir.

Na srečo se ni pripetila večini potnikov nobena nesreča, razen strahu, ki so ga prestali; le v prednjih vozovih so bili nekateri ranjeni in otolčeni. Razen strojevodje in zavirača so bili samo štirje potniki težko ranjeni. Med njimi se je nahajal tudi oni nesramnež, ki je imel nogo zlomljeno in na glavi krvavečo rano; bil je brez zavesti.

Od Sv. Ilja v Slov. gor. To Vam je bilo hajlanja 17. febr. v Jarenini pri Posilinemcu Krambergeju, kjer so zborovali »Südmärkover«. Prišel sem po opravkih v Jarenino. Šentiljska Hötschl in Sadu sta se napenjala, da so jima potne srage stale na čelu. Gladila sta svoje germanske mustače, svesta si zmage nad Slovenci ob meji. Polički »rihtar« Reininger pa je »stole« vzdigoval svojo glavo, ker se je baje ta večer prav mnogo kadilo njemu v čast. Drugo noč se mu je gotovo sanjalo, da je povzdignjen v deveta nebesa. No, gospodine Reininger, nikar previsoko, morda bodeš v kratkem nizko padel, potem se Ti bodo ti »veliki norci« (Slovenci) preveč smijali. Tvoj županski stolček stoji že na jako trohljivih nogah, slovenski črv jih bode kmalu preglodal. — Kakor sem slišal, se je ta večer zaprisegalo tudi Bismarku ter »pogin bindišarskim psom«. Po zborovanju so tudi darovali starogrmanškemu bogu Vodanu — kosmatega prašiča, seveda nemške pasme — za vse Südmärkover. Dober tek! Pri »fehtanju« za Südmärko so imeli slab »kšelt«. Prodajali so tudi svojo velikonemsko omiko po Jarenini, na le njim znane načine. Od strani Slovencev so zborovali v miru. Slišal sem, da mislijo tudi pri nas v Št. Ilju napraviti tako komedijo. A jaz jim ne svetujem. Mi sentiljski mladeniči in možje bodemo Vam Hötschl poštenim potom pokazali, da je Št. Ilj naš! Zapomnite si to! — Mi gremo ponosni naprej z našo belo-modro-rudečo zastavo, a Vaša, vi Posilinemci, se Vam že trga od droga. Dragi mi somišljeniki! Delajmo z naprej vstrajno in neumorno za našo pravično in pošteno stvar, ter se z vso vnemo oklenimo naših društev. Poučujmo še nevedne rojake in jim vzbujajmo versko-narodni čut. Posebno dragi mi tovariši mladeniči, smatrajmo vsi za svojo sveto dolžnost, stati zvesto na straži za svetinje naše, sveto katoliško vero, mili materni jezik, krasno našo slovensko domovino ter ljubljenege cesarja. Bodimo ponosni, da smo sinovi velike in mogočne matere Slave! Pomnimo besede pesnikove:

Boj potihni, zmaga pridi,
Bratje, srca si sklenimo,
Po nesreči, zarja vzidi,
Bogu, narodu živimo!

Šentiljski mladenič.

Iz Solčave. (To in ono.) Gotovo je mnogim bralcem »Slovenskega Gospodarja« romantično gorata Solčava ne samo po imenu znana, temveč jo je že eden ali drugi prehodil kot »turist« in se navžil zdravega

Na srečo je skočil vlak iz tira nedaleč neke postaje; tje so se prepeljali ranjenci in prenesli v restavracijo. Poslalo se je takoj v sosedno mestece po zdravnika. Po naključju ta ni bil doma, bil je poklican na oddaljeni dvorec k operaciji; trajalo je dobro uro, predno se je pripeljal na postajo. Medtem je blagohotno opravljala svojo službo naša usmiljena sestra; videča, da je potni agent, ki jo je na potu toliko žalil, brez zavesti, in da mu teče kri iz glave, je pristopila k njemu, izmila rano in jo zavezala. Nato ga je dala položiti v posteljo ter obljubila poravnati domačim vsakojake stroške. Nato se je pripeljal zdravnik; temu je pomagala pri obvezovanju noge, in ko je omenil zdravnik, da se bo mogoče lotila ranjenca po noči kot nasledek silnega otolčenja mrzlica, ga je pomirila z besedami, da se ne pelje dalje in da boče rada bedela celo noč pri postelji ponesrečenca.

Odpotoval sem s prvim vlakom v K. Drugi dan čitam v časniku, bankir M. je umrl okoli enajste ure minule noči. Hčerka je poljubljala naslednjega dne le še hladna usta očetova.

Tako se maščuje krščansko plemstvo.

zraka in pristnega žučpahskega humora. Solčavani smo sicer poča-ni in hladno zremo izpod s snegom pokritih gora v široki svet, ki se nam odpira po raznih časopisih, katerih dohaja v našo malo župnijo broječo nekaj nad 800 duš brez »napredne« tolko slavljene šole lepo stevilo.

In ti so a) »Slovenski Gospodar« 8 izt., b) »Domoljub« 25 izt., c) »Mir« 12 izt., d) »Kmetovalec« 2 izt., e) »Narodni Gospodar« 2 izt., f) »Cvetje« 5 izt., g) »Dom in svet« 2 izt., h) »Bučelar« 1 izt., i) »Slovenski list« 1 izt., k) »Slovenski Planski Vestnik« 3 izt., l) »Primorski list«, m) »Domovina« 3 izt., n) »Slovanska knjižnica« 1 ist., o) »Slovenec« 1 izt., p) »Amerikanski Slovenec« 1 izt., r) »Zora« 1 izt., s) »Matica Slovenska« 2 izt., t) »Slovenski učitelj« 1 izt., toraj 15 raznih časnikov, v skupnem številu 69, brez nevštehtih nemških. »Belo srako« »Rodoljuba« pa je vzela letošnja mrzla zima, preselil se je s selivkami v obližje ljubljanskega barja. Družba sv. Mohorja šteje 166 udov, med njimi 24 dosmrtnih. To je dejstvo, ki jasno priča, da je cerkev prva odgojiteljica in učiteljica ljudstva, ako se ravna po naukih in nasvetih njenih. Zato pa z neko grozo navdan opazuje zaveden Solčavan razburjene elemente ter švigajoče strele, ki so se sipale tam dol v nižavi in zadevale tudi nas, zlasti za zadnjih volitev. In pa kaj tudi ne bi. Saj smo tudi mi pod postavo in so za nas minili časi, če je kdo prišel med nas, da ga je javeljne dosegla postavna roka.

Prebritka nam je skušnjava obstoječih postav, da samo omenim gozdno in šolsko postav, ki vtegneta sicer v drugih krajih prav blagonosno delovati, ali v kakšnem soglasju so te postave z našimi krajevnimi razmerami, ve soditi le tak, ki že prebiva tu celo svoje življenje.

Vsaka taka postava je človeško delo in se da zboljšati. In za to so naši poslanci poklicani; in kakoršni poslanci, takšne postave. Dandanes se piše in govori o naprednosti! Tudi mi pravimo, da smo napredni in so nas vendar vrgli v pismu, ki ga je dobil naš župan dol iz nižave, v »nazadnjaško stranko«. Motrimo pa naprednost nekih v okraju znanih oseb! Tako je čisto druge naprednosti znani napredni učitelj, ki je pred ne davnim časom, imamo še vse v spominu, pobiral milodarov ali prispevkov od nas sicer ne preveč z denarjem obloženih kmetov in sicer v imenu »Slov. plan. društvo« za zgradbo kapelice pod Ojstrico. Mi smo iz tega skleпали na vzvišeni namen in versko zlato dušo gospoda pobirača in tudi dali po svoji zmožnosti, ker smo se nadjali, da se s tem skrbni za naprednost, v povzdigo namreč verskega življenja, in ne samo planinskega.

Mislili smo si, popotnikom, kakor nam, zlasti pa našim pastirjem v planinah bo s tem vsaj včasih dana prilika, storiti svojo versko dolžnost. Ako pa se ozremo na lansko leto, vidimo, da smo se motili.

Pa naj bo, za naprej ne bomo več tako radi verjeli sladkim besedam in tudi takim ljudem bomo mi pokazali svojo naprednost. Zakaj naprednost ostane naprednost in ravno po naprednosti takih mož je izkopana struga, iznajden električni mlin čistilnik, ki bo fino prevel in očistil katoliško-narodno stranko, in vrgel med liberalno stranko, kar ji spada. In zato tudi prosimo, ker po svojih opravkih zahajamo dol v nižave, bodi si k sodnji, davkarji itd. naj bo naših pristašev kateri tako dober in nam naznani, najboljši v »Slovenskem Gospodarju«, kje so tiste prodajalnice, ki se njih lastniki poleg svojega poklica brigajo za kat. narodno stvar, t. j. za našo najdražjo svetinjo sv. vero in pošteno našo slovensko reč, ker z naprej hočemo le takim pošteno zaslužene kronce nositi, kakor tudi prenočišča in okrepčila iskati v takih krčmah, v katerih bomo varni pred napadi nekih znanih vročekrvnih liberalcev, in kjer so naročeni na časopise naše stranke, kakor je pri nas v navadi. Žalostno je, da se mej nas uvaja liberalizem, nemški po-